

Załącznik

do Uchwały nr II/9/24

Rady Powiatu Żyrardowskiego

z dnia 21 maja 2024 r.

Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie
oraz
Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej
za 2023 r.

Wstęp.....	3
Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	7
Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”	15
Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej	16
Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18
Pomoc repatriantom	19
Pomoc cudzoziemcom.....	19
Karta Polaka	20
Powiatowy Punkt Informacyjno-Doradczy dla Uchodźców	20
Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.....	21
Działalność Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego.....	22
Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem	24
Rodzinna piecza zastępcza na terenie powiatu żyrdowskiego – sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	25
Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej	33
Finansowanie pobytu dzieci w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej ...	34
Dzieci pochodzące z terenu powiatu żyrdowskiego umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	36
Spis tabel	37
Spis wykresów.....	38

Wstęp

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie, zwane dalej PCPR w Żyrardowie, jest jednostką organizacyjną Powiatu Żyrardowskiego, funkcjonującą na podstawie Uchwały Rady Powiatu Żyrardowskiego nr III/26/99 z dnia 22 stycznia 1999 r. Realizuje zadania Powiatu Żyrardowskiego, określone w następujących aktach normatywnych:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz akty wykonawcze do tej ustawy,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz akty wykonawcze do tej ustawy,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka,
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Ponadto PCPR w Żyrardowie wykonuje zadania zapisane w:

- Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej,
- Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową,
- Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Niniejsze sprawozdanie zawiera:

- roczne sprawozdanie z działalności PCPR w Żyrardowie, o którym mowa w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 76 ust. 4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W skład PCPR w Żyrardowie wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1. dział pieczy zastępczej (DPZ):
 - a) zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej (DPZ–I);
 - b) zespół ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i wsparcia usamodzielnianych wychowanków (DPZ–II);
2. zespół ds. świadczeń (ZŚ);
3. punkt specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (PSPR);
4. zespół ds. pomocy społecznej i działań na rzecz osób z niepełnosprawnością (ZPSN);

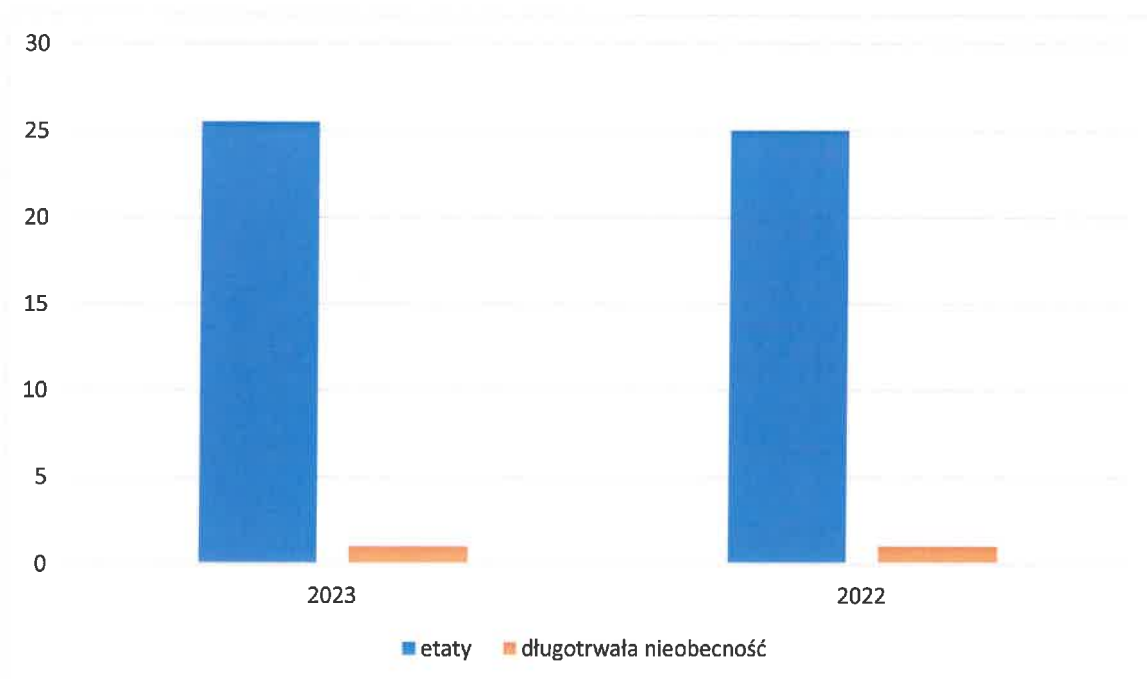
5. zespół ds. finansowo-kadrowych (ZK);
6. zespół ds. organizacyjnych (ZO);
7. radca prawny (RP).

Na dzień 31 grudnia 2023 r. stan zatrudnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie wynosił 30 osób, w przeliczeniu na etaty wynosi 25,5 etatów.

Etaty są podzielone na:

- pracowników biurowych, którzy zajmowali 18,25 etatów, na których zatrudnionych było 22 osoby,
- koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy zajmowali 7,25 etatów, na których zatrudnionych było 9 osób. Jedna osoba przebywała na urlopie macierzyńskim.

W porównaniu do 2022 r. stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2023 r. jest większy o 0,5 etatu.

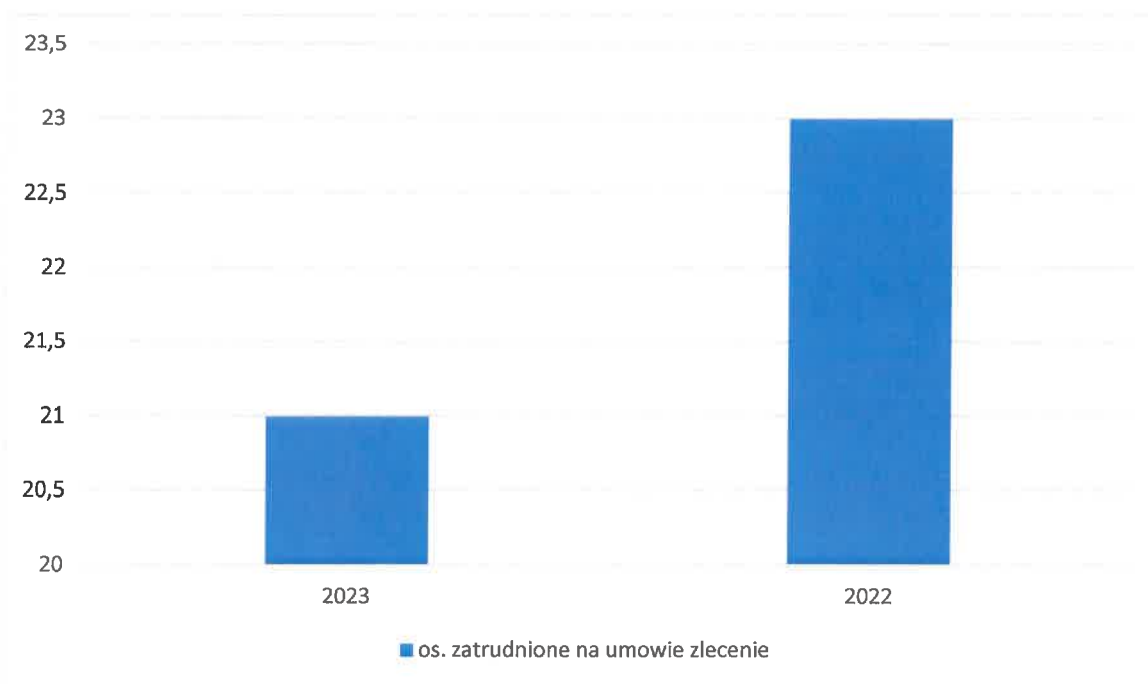
Wykres 1 Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w przeliczeniu na etaty w 2022 r i 2023 r.

Z tytułu umów cywilnoprawnych w 2023 r. były zatrudnione 21 osoby, w tym:

- 7 prowadzących rodzinny dom dziecka,
- 1 osoba prowadząca rodzinę zastępczą zawodową,
- 8 osób do pomocy w rodzinnych domach dziecka i rodzinie zastępczej zawodowej,
- 1 osoba do pełnienia funkcji rodziny pomocowej na czas nieobecności prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 1 osoba do pomocy w realizowaniu zajęć pozalekcyjnych oraz pomocy w nauce dzieciom przebywającym w rodzinnym domu dziecka,

- 1 osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem podczas transportu z Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku do Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego w Otwocku,
- 1 osoba do utrzymania budynku, terenu otaczającego budynek oraz sprzętów i wyposażenia pomieszczeń biurowych w czystości, oraz wykonywanie drobnych napraw wyposażenia pomieszczeń i sprzętu,
- 1 osoba do pełnienia funkcji inspektora nadzoru budowlanego w celu realizacji zadania, finansowanego ze środków PFRON, dotyczącego likwidacji barier architektonicznych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych.

W porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy na podstawie umów cywilnoprawnych było zatrudnione 23 osoby, w 2023 r. został zanotowany spadek tego typu zatrudnienia.

Wykres 2 Zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych w 2022 r i 2023 r.

Na praktyki studenckie PCPR w Żyrardowie przyjął w 2023 r. jedną osobę. Odnotowano spadek w porównaniu do roku ubiegłego, w którym to PCPR w Żyrardowie przyjął dwie osoby.

W roku sprawozdawczym pracownicy PCPR w Żyrardowie podnosili swoje kwalifikacje w niżej wymienionych szkoleniach, kursach oraz poprzez udział w konferencjach:

- szkolenie: „Kwalifikowalność wydatków – nowa zasady, FEM 2021–2027 oraz rozliczanie projektów w systemie SL2014 współfinansowanych z EFS w ramach RPO WM 2014-2020”,
- szkolenie: „Przygotowanie projektów PPP i przeprowadzanie postępowania PPP”,
- szkolenie: „Przegląd programów unijnych w perspektywie 2021–2027”,
- szkolenie: „Zasady dot. Naboru RPMA.09.02.01-IP.01-14-104/23”,
- szkolenie: „Pierwsza pomoc w przypadku kryzysów psychologicznych u nastolatków”,

- szkolenie: „Ruch i integracja sensoryczna”,
- szkolenie: „Aktualizacja 2023 Kodeksu pracy i ustaw powiązanych”,
- „Kurs terapii zajęciowej”,
- szkolenie: „Podatek VAT w jednostkach samorządu terytorialnego w projektach unijnych realizowanych na terenie woj. mazowieckiego”,
- szkolenie: „E-doręczenia od grudnia 2023 r. przygotowanie i praktyczne zastosowanie”,
- „Warsztaty partycypacyjne uwarunkowane na konsultacje Standardów pomocy interdyscyplinarnej świadczonej osobom pokrzywdzonym przestępstwem/ wypracowanie alternatywnych rozwiązań do przyjętych w standardach”,
- szkolenie: „Jak zadbać o dobrostan pracowników? Warsztaty wzmacniania pracowników”,
- szkolenie: „Dzieci cudzoziemskie w pieczy zastępczej”,
- szkolenie: „Działalność na rzecz społeczności lokalnej. Animacja lokalna”,
- szkolenie: „Egzekucja administracyjna w pomocy społecznej wystawiania elektronicznych tytułów wykonawczych e-TW dotyczących nienależnie pobranych świadczeń obowiązków stosowania elektronicznych zawiadomień wierzyciela do organu egzekucyjnego”,
- kurs: „Bezpieczeństwo osobiste pracownika podczas wykonywania obowiązków służbowych w tym w sytuacjach kryzysowych”,
- szkolenie: „Odporność psychiczna w życiu i w pracy – jak wzmacniać? Jak radzić sobie ze stresem?”,
- XVII ogólnopolskie forum PCPR i MOPR pn. „Zawsze z rodziną”,
- szkolenie: „Bezpiecznie blisko w relacji dziecko-rodzic. Budowanie więzi z przyjętym dzieckiem”,
- szkolenie: „Diagnoza i sposoby oddziaływania na dziecko z syndromem FASD (płodowy zespół alkoholowy)”,
- kurs: „Akademia Świadomego rodzica”,
- szkolenie: „Nowelizacja k.p.a. ze szczególnym uwzględnieniem tematyki e-doręczeń. Jak prawidłowo stosować przepisy o doręczeniach elektronicznych obowiązujące od 10 grudnia 2023 r.”,
- szkolenie: „Rejestr umów zawartych przez jednostki sektora finansów publicznych. Jak prowadzić rejestr umów?”,
- szkolenie: „Depresja i inne zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży”,
- szkolenie: „Dialog motywacyjny”.

Z inicjatywy PCPR w Żyrardowie zostały zorganizowane szkolenia/kursy dla pracowników:

- kurs: „Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej”,
- szkolenie: „Excel od podstaw do praktyki”,
- szkolenie: „Excel poziom średniozaawansowany”.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

PCPR w Żyrardowie realizuje zadania dotyczące rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Pomocą objęci są mieszkańcy powiatu żyrardowskiego, a także organizacje pozarządowe działające w naszym powiecie na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnością. Działania te obejmują dofinansowania do:

- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna w turnusie rehabilitacyjnym,
- likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- dla osób niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, na podstawie odrębnych przepisów,
- działania Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Oprócz pomocy z zakresu rehabilitacji społecznej, osobom z niepełnosprawnością udzielane są informacje dotyczących praw i uprawnień, które im przysługują.

Zadania realizowane są w ramach otrzymanych na ten cel środków przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej PFRON. Przyznane na dany rok budżetowy środki, z uwzględnieniem opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, ulegają podziałowi przez Radę Powiatu Żyrardowskiego. W 2023 r. zostały podjęte cztery uchwały Rady Powiatu Żyrardowskiego oraz trzy uchwały Zarządu Powiatu Żyrardowskiego w tym zakresie.

Poniżej tabela przedstawia wysokość środków PFRON przekazanych w ostatnich latach algorytmem na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Rok	2022 r.	2023 r.
Kwota przyznanych środków PFRON na zadania	2 247 424,00 zł	2 503 651,00 zł
Kwota na obsługę zadań	56 186,00 zł	62 591,00 zł
Kwota łącznie przyznanych środków PFRON	2 303 610,00 zł	2 566 242,00 zł

Tabela 1 wysokość środków PFRON, zgodnie z algorytmem w poszczególnych latach, przyznanych na dany rok na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością oraz obsługę tych zadań.

Na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2023 r. Powiat Żyrardowski otrzymał środki w łącznej wysokości 2 566 242,00 zł w tym:

- 2 503 651,00 zł na realizację zadań na rzecz mieszkańców powiatu żyrardowskiego,
- 62 591,00 zł na obsługę zadań.

Po rozliczeniu programu w rozliczeniu zwrócono łącznie 565,46 zł, w tym:

- 14,00 zł z środków otrzymanych zaliczkowo na obsługę,
- 551,46 zł z środków przekazanych na realizację zadań.

Ostatecznie na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wydatkowana została kwota **2 503 099,54 zł**, to jest **99,98 %** z środków otrzymanych na zadania zgodnie z algorytmem na 2023 r. Wykorzystanie środków przedstawia poniższa tabela.

Instytucja	Kwota wydatkowana	Wydatkowanie w % w stosunku do otrzymanych środków
Powiatowy Urząd Pracy w Żyrardowie	90 921,54 zł	3,63%
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Żyrardowie	1 179 840,00 zł	47,13%
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie	1 232 338,00 zł	49,22%
Razem:	2 503 099,54 zł	99,98%

Tabela 2 Wysokość środków PFRON wydatkowanych w 2023 r. przez PUP, WTZ i PCPR w Żyrardowie

Ponadto Powiat Żyrardowski zaangażował środki własne w wysokości 131 094,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.

Wysokość przekazywanych przez PFRON środków finansowych w 2023 r. była większa niż w 2022 r., jednak nadal niewystarczająca. W 2023 r. odnotowany został wzrost zapotrzebowania na dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Pula środków na to zadanie została wyczerpana już w maju 2023 r. Zadanie w kolejnych miesiącach realizowano z przesunięć środków z innych zadań.

Mając na uwadze to, że nie jest możliwe zaspokojenie indywidualnych potrzeb wszystkich osób z niepełnosprawnością, podobnie jak w latach ubiegłych, w 2023 r. wprowadzono dodatkowe regulacje w zakresie dofinansowań do poszczególnych zadań:

- przyjęto we wszystkich zadaniach dotyczących osób indywidualnych procentowe obniżenie dofinansowania od wynikającej z przepisów maksymalnej kwoty dofinansowania. Obniżenie wyniosło 20%,
- przyjęto limit dofinansowania w kwocie 18 000,00 zł do realizacji jednego wniosku o likwidację barier architektonicznych,
- przyjęto limit dofinansowania w kwocie 1 500,00 zł w zakresie zakupu podstawowego sprzętu komputerowego i podstawowego oprogramowania. Oprogramowanie specjalistyczne nie podlegało powyższemu limitowi,
- przyjęto limit dofinansowania w kwocie 2 600,00 zł do zakupu łóżek ortopedycznych oraz łóżek rehabilitacyjnych,

- przyjęto zasadę, że dofinansowanie organizacji sportu, kultury rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosił 60% kosztów przedsięwzięcia, jednak nie więcej niż do wysokości 5 000,00 zł na rzecz jednego wniosku.

Dyrektor PCPR w Żyrardowie został zobowiązany do powołania Zespołu ds. indywidualnych wniosków o dofinansowania ze środków PFRON. Zadaniem Zespołu było wyłonienie wniosków, których realizacja ze względów społecznych ma największą zasadność, przy jednoczesnej zasadzie oszczędnego dysponowania środkami publicznymi.

Wprowadzone obniżenia i limity pozwoliły na skierowanie pomocy finansowej do większej liczby osób potrzebujących.

W szczególnie uzasadnionych indywidualnych przypadkach powołany do oceny wniosków Zespół mógł ustalić inną procentową wartość obniżenia dofinansowania lub odstąpić od obniżenia dofinansowania lub stosowania limitu.

Poniższa tabela przedstawia wydatkowanie środków w 2023 r. na zadania dotyczące rehabilitacji społecznej.

Nazwa zadania	Kwota środków wykorzystanych na zadanie	Procentowy podział środków zadanie
1. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	44 398,00 zł	3,60%
2. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	343 292,00 zł	27,86%
3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	200 415,00 zł	16,26%
4. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, w tym:	644 233,00 zł	52,28%
4a. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych	16 513,00 zł	1,34%
4b. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	627 720,00 zł	50,94%
5. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika osoby niepełnosprawnej	0,00 zł	0%
Razem:	1 232 338,00 zł	100%

Tabela 3 Wykorzystanie środków PFRON w 2023 r., na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

W ramach realizacji zadania w 2023 r. — kwota 44 398,00 zł została wydatkowana na rzecz 6 organizacji pozarządowych wspierających osoby z niepełnosprawnością:

- Stowarzyszenia „Równych Szans”,
- Klubu Seniora „Złota Jesień”,
- Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Mszczonowie,
- Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Żyrardowie,
- Stowarzyszenia Kobiet „Amazonki”,
- Stowarzyszenie Słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Stowarzyszenia zorganizowały 9 różnych inicjatyw, takich jak: wyjazdy turystyczne i inne. Swoimi działaniami objęły wsparciem 254 osób z niepełnosprawnością.

Realizacja powyższych działań miała na celu poprawę funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnością poprzez ich udział w spotkaniach umożliwiających poszerzenie kręgów znajomych, nawiązanie nowych kontaktów, zaistnienia w nowych środowisku. Miała również przybliżyć osobom z niepełnosprawnością oraz ich rodzinom i opiekunom znaczenia sportu, aktywności fizycznej, rekreacji i turystyki, a także umożliwić uczestnictwo w zajęciach kulturalnych.

Dofinansowanie uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna w turnusie rehabilitacyjnym

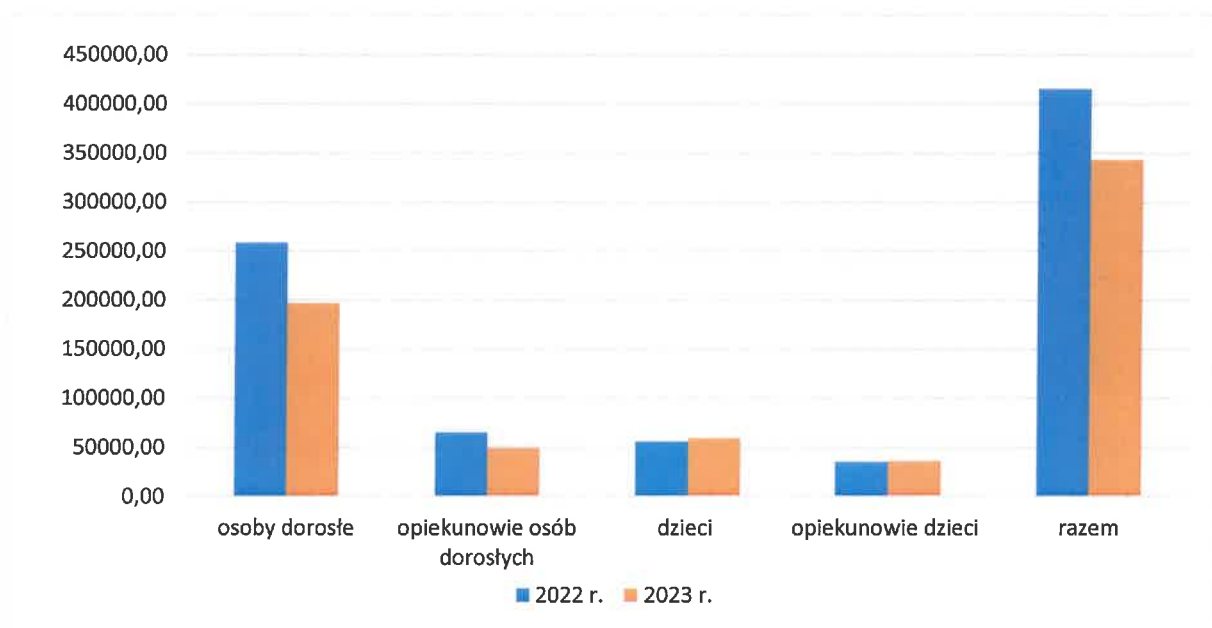
W 2023 r. o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegało się 488 osób, w tym 136 opiekunów. Wyplacono łączne dofinansowanie w kwocie 343 292,00 zł. Środki zostały skierowane do 251 osób, w tym 80 opiekunów.

Wnioskodawca	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2022r.	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2023r.
Osoby dorosłe	259 052,00 zł	197 450,00 zł
Opiekunowie osób dorosłych	65 114,00 zł	49 650,00 zł
Dzieci	56 179,00 zł	59 682,00 zł
Opiekunowie dzieci	35 522,00 zł	36 510,00 zł
Razem:	415 867,00 zł	343 292,00 zł

Tabela 4 Kwota dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego, z uwzględnieniem podziału na dzieci, dorosłych i opiekunów oraz wysokości udzielonego wsparcia na dzień 31 grudnia danego roku

Wnioskodawca	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem 2022 r.	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem 2023 r.
Osoby dorosłe	196	134
Opiekunowie osób dorosłych	68	46
Dzieci	39	37
Opiekunowie dzieci	37	34
Razem:	340	251

Tabela 5 Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego, z uwzględnieniem podziału na dzieci, dorosłych i opiekunów oraz wysokości udzielonego wsparcia na dzień 31 grudnia danego roku.

Wykres 3 Porównanie poziomu wydatkowania środków na turnusy rehabilitacyjne w 2022 r. do 2023 r. dla poszczególnych grup

Dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych

Zadanie to ma na celu poprawę funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w najbliższym otoczeniu. W ramach realizacji zadania mieszkańcy naszego powiatu otrzymują pomoc mającą na celu likwidację barier:

- architektonicznych, występujących w miejscu zamieszkania,
- technicznych,
- w komunikowaniu się.

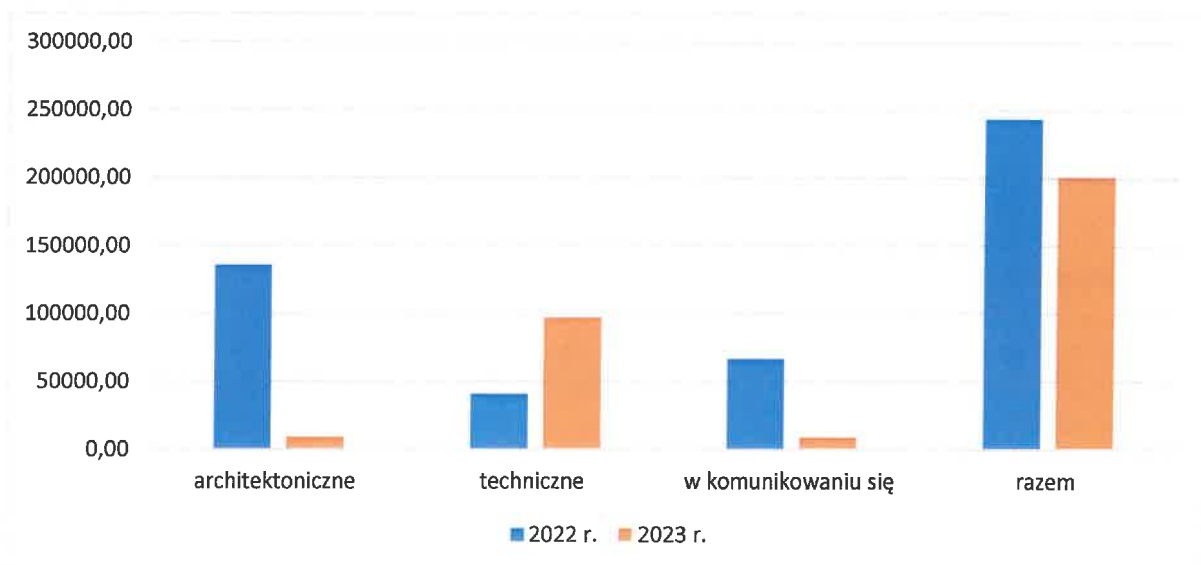
Zgłoszone potrzeby w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych w 2023 r. obejmowały łącznie kwotę 848 725,84 zł, która wynikała ze złożonych 104 wniosków o dofinansowanie. W 2023 r. realizowano 32 wniosków na kwotę 200 415,00 zł.

Rodzaj bariery funkcjonalnej	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2022 r.	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2023 r.
architektoniczne	135 330,00 zł	94 157,00 zł
techniczne	40 775,00 zł	97 010,00 zł
w komunikowaniu się	66 728,00 zł	9 248,00 zł
Razem:	242 833,00 zł	200 415,00 zł

Tabela 6 Kwota dofinansowania do likwidacji barier funkcjonalnych z uwzględnieniem podziału na rodzaj bariery funkcjonalnej na dzień 31 grudnia danego roku.

Rodzaj bariery funkcjonalnej	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem w 2022 r.	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem w 2023 r.
architektoniczne	8	9
techniczne	12	18
w komunikowaniu się	23	5
Razem:	43	32

Tabela 7 Liczba wniosków dot. likwidacji barier funkcjonalnych z uwzględnieniem podziału na rodzaj bariery funkcjonalnej na dzień 31 grudnia danego roku.

Wykres 4 Porównanie poziomu wydatkowania na bariery funkcjonalne w 2022 r. do 2023 r. dla poszczególnych barier.

Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na podstawie odrębnych przepisów

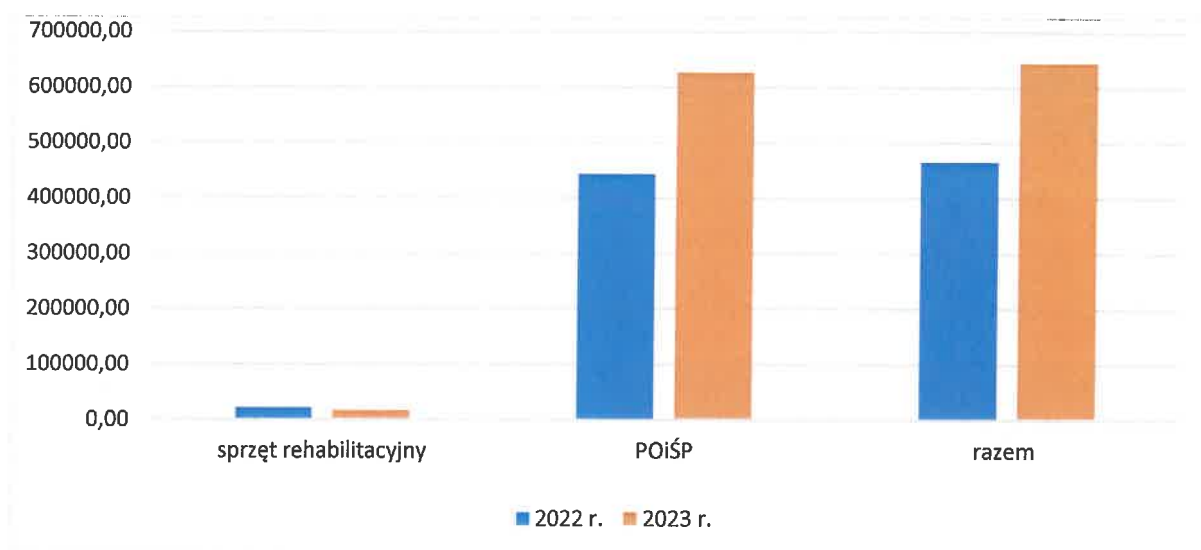
Realizacja zadania dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze jest jednym z podstawowych zadań, gdyż są to środki pierwszej potrzeby. Natomiast zakup sprzętu rehabilitacyjnego do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych pozwala na prowadzenie stałej rehabilitacji przez osoby z niepełnosprawnością.

Rodzaj zaopatrzenia	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie w 2023 r.	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w 2023 r.	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2023 r.
Sprzęt rehabilitacyjny	15	12	16 513,00 zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	529	323	627 720,00zł
Razem:	544	335	644 233,00 zł
Rodzaj zaopatrzenia	Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie w 2022 r.	Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie w 2022 r.	Kwota wypłaconego dofinansowania w 2022 r.
Sprzęt rehabilitacyjny	22	14	21 503,00 zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	514	297	444 269,00 zł
Razem:	536	311	465 772,00 zł

Tabela 8 Poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie liczby przyznanych dofinansowań

Powyższe tabele ukazują niewielki spadek w 2023 r. liczby osób ubiegających się dofinansowanie do zakupu sprzętu do prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych.

W 2023 r. odnotowany został wzrost zapotrzebowania na dofinansowanie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Pula środków na to zadanie została wyczerpana już w maju 2023 r. Zadanie w kolejnych miesiącach realizowano z przesunięć środków z innych zadań.

Wykres 5 Porównanie poziomu wydatkowania środków na sprzęt rehabilitacyjny oraz na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2022 r. do 2023 r.

Dofinansowanie działania Warsztatu Terapii Zajęciowej

Na terenie powiatu żyrardowskiego działa jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, zwany dalej WTZ, prowadzony przez Musi Novum Sp. z o.o. z siedzibą w Żyrardowie, przy ul. 1 Maja 43a.

WTZ obejmuje pomocą osoby z niepełnosprawnością z takimi schorzeniami, jak:

- niepełnosprawność intelektualna,
- uszkodzenie narządu wzroku,
- schorzenie psychiatryczne,
- zespół Downa,
- uszkodzenie narządu ruchu.

W ramach WTZ rehabilitacją zawodową w 2023 r. objętych było 40 uczestników w 8 grupach:

- techniczna,
- odzieżowa,
- dziewiarska,
- komputerowa,
- rękodzieła artystycznego,
- „Szkoła Życia” (3 grupy).

Działalność WTZ jest finansowana ze środków PFRON oraz środków własnych powiatu. W 2023 r. na działalności WTZ zostały przekazane środki w łącznej wysokości 1 310 934,00 zł w tym:

- 1 179 840,00 zł — to środki PFRON,
- 131 094,00 zł — to środki własne Powiatu Żyrardowskiego.

WTZ wydatkował na swą działalność w 2023 r. całą przekazaną kwotę, zarówno ze środków PFRON, jak również środków własnych powiatu.

WTZ z dystrybucji prac wykonanych na zajęciach przez uczestników warsztatów, uzyskał w 2023 r. środki w łącznej kwocie 2 300,00 zł. Środki te zostały przeznaczone na integrację uczestników.

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”

PCPR w Żyrardowie w 2023 r., wzorem lat ubiegłych, realizowało pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków PFRON. Zadanie realizowano w oparciu o umowę nr AS3/000084/07/D z dnia 7 maja 2018 r.

Na realizację programu na rzecz mieszkańców powiatu żyrardowskiego w 2023 r. PFRON przyznał środki w łącznej kwocie 443 200,00 zł, z czego:

- na realizację zadań kwotę 416 154,00 zł,
- na obsługę, promocję i ewaluację 27 046,00 zł.

Zadania realizowane w ramach programu:

1. Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, na który przeznaczono kwotę 250 176,00 zł, obejmuje:
 - Obszar A – likwidacja barier transportowych,
 - Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym,
 - Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się,
 - Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
1. Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, na który przeznaczono kwotę 165 978,00 zł.

Termin rozliczenia wniosków realizowanych ze środków otrzymanych w 2023 r. trwa do 15 kwietnia 2024 r. Kwota przekazanych środków na realizację programu „Aktywny Samorząd” zabezpiecza potrzeby wynikające ze złożonych wniosków na realizację zadania, zweryfikowanych pozytywnie, jako spełniające warunki do uzyskania wsparcia w ramach programu, zgodnie z wytycznymi i warunkami brzegowymi opracowanymi przez PFRON na 2023 r.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej

Do zadań własnych powiatu żyrardowskiego należy organizowanie i zapewnienie w określonym standardzie usług w domach pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Na terenie powiatu żyrardowskiego funkcjonują 3 domy pomocy społecznej, w których jest łącznie 216 miejsc:

- 68 miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie przy ul. Limanowskiego,
- 75 miejsc w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie przy ul. Sosabowskiego,
- 73 miejsca w Domu Pomocy Społecznej w Hamerni.

W 2023 r. Dyrektor Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku wniósł o zmniejszenie liczbę miejsc z 80 do 75. Zmniejszenie zostało zaakceptowane przez Zarząd Powiatu Żyrardowskiego oraz Wojewodę Mazowieckiego.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 15/2023 Starosty Powiatu Żyrardowskiego z dnia 17 lutego 2023 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Powiat Żyrardowski w roku 2023, średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca został ustalony w wysokości:

- 5 670,00 zł w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie, ul. Limanowskiego 32 b,
- 5 700,00 zł w Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie, ul. Sosabowskiego 23,
- 5 464,00 zł w Domu Pomocy Społecznej w Hamerni, ul. Mszczonowska 1.

W przypadku osób, które zostały umieszczone w domach pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 roku lub zostały przyjęte na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 r. decyzję o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje Starosta Żyrardowski. Pobyt tych osób objęty jest dotacją Wojewody Mazowieckiego.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. dotacją przekazywaną przez Wojewodę Mazowieckiego objętych było 23 mieszkańców domów pomocy społecznej.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie dla osób w podeszłym wieku	6	5	5
Domu Pomocy Społecznej w Żyrardowie dla osób somatycznie chorych	3	2	2
Domu Pomocy Społecznej w Hamerni dla osób psychicznie chorych	19	17	16
Razem:	28	24	23

Tabela 9 Liczba dotowanych miejsc dla mieszkańców DPS w poszczególnych latach

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŻYRARDOWIE

W 2023 r. wydawane były decyzje o umieszczeniu w domu pomocy społecznej zlokalizowanym na terenie powiatu żyrdowskiego osoby skierowanej przez organ gminy, właściwy dla jej miejsca zamieszkania oraz decyzje o odpłatności za pobyt, jak również decyzje wygaszające w przypadku śmierci mieszkańca, przeniesienia go do innej placówki lub jego powrotu do rodziny.

Decyzje administracyjne dotyczyły	DPS Żyrardów ul. Limanowskiego	DPS Żyrardów ul. Sosabowskiego	DPS w Hamerni ul. Mszczonowska	Razem
umieszczenia na pobyt stały — wydane decyzje	21 (zrealizowano 21)	40 (zrealizowano 37)	15 (zrealizowano 13)	76 (zrealizowano 71)
umieszczenia interwencyjnego	5	5	0	10
wygaśnięcia	4	6	3	13
Odmowy przyjęcia	1	1	4	6
uchylenia	0	4	0	4
odpłatności	1	8	16	25
Razem:	32	65	38	134 (zrealizowano 129)

Tabela 10 Zastawienie decyzji administracyjnych wydanych w 2023 r. dotyczących funkcjonowania domów pomocy społecznej

Poniższa tabela wskazuje na wykorzystanie miejsc w poszczególnych miesiącach roku. Największą liczę wolnych miejsc odnotował Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku. Wolne miejsca przekładają się na stratę finansową domów w związku z brakiem finansowania tych miejsc.

	DPS ul. Limanowskiego 32B Liczba miejsc 68		DPS ul. Sosabowskiego 23 Liczba miejsc 75		DPS w Hamerni Liczba miejsc 73	
	Liczba mieszkańców	Wolne miejsca	Liczba mieszkańców	Wolne miejsca	Liczba mieszkańców	Wolne miejsca
Styczeń	61	7	67	8	70	3
Luty	63	5	66	9	69	4
Marzec	64	4	68	7	70	3
Kwiecień	64	4	71	4	69	4
Maj	67	1	71	4	69	4
Czerwiec	68	0	72	3	71	2
Lipiec	66	2	71	4	71	2
Sierpień	67	1	71	4	72	1
Wrzesień	66	2	74	1	72	1
Październik	66	2	74	1	70	3
Listopad	67	1	75	0	72	1
Grudzień	67	1	75	0	71	2
Razem:		30		45		30

Tabela 11 Informacja o wykorzystaniu miejsc w DPS – stan na koniec wskazanego miesiąca 2023 r.

Domy Pomocy Społecznej stanowią ważny element w systemie wsparcia społecznego. Domy prowadzone przez Powiat Żyrardowski cieszą się zaufaniem. Znajdują tu swój dom osoby będące mieszkańcami powiatu, jak również mieszkańcy z innych powiatów. W zakresie utrzymania standardu działania domy wymagają przyjęcia rozwiązań dotyczących ich wsparcia. Problemy dotyczące funkcjonowania domów to rosnący koszt utrzymania, problem z pozyskaniem wykwalifikowanej kadry i utrzymaniem jej, co skutkuje problemem w utrzymaniu wskaźnika zatrudnienia. Wyzwaniem jest pozyskanie środków na bieżące remonty budynków. Dom Pomocy Społecznej w Hamerni wymaga budowy nowego obiektu dla mieszkańców.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach realizacji przez Powiat Żyrardowski zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu żyrardowskiego działa Środowiskowy Dom Samopomocy, zwany dalej ŚDS. ŚDS w Żyrardowie, jest domem typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz domem typu D dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

W 2023 r. Powiat Żyrardowski otrzymał dotację z budżetu Wojewody Mazowieckiego w wysokości 785 149,04 zł, w tym:

- 686 372,00 zł na działalność bieżąca,
- 98 777,04 zł z środków ustawy „Za życiem”.

W roku sprawozdawczym wydano 37 decyzji kierujących do ŚDS.

Na mocy zawartego w 2018 r. porozumienia z Powiatem Grodziskim w sprawie przyjmowania niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Grodziskiego do działającego na terenie powiatu żyrardowskiego Środowiskowego Domu Samopomocy z zajęć organizowanych w ramach ŚDS w 2023 r. korzystało 5 mieszkańców Powiatu Grodziskiego.

W dniu 5 lipca 2023 roku została podpisana umowa nr WPS-I.946.7.5.2023.HMS pomiędzy Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w Warszawie – Wydział Polityki Społecznej, a Panem Krzysztofem Dziwiszem – Starostą Powiatu Żyrardowskiego na utworzenie i utrzymanie nowych miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy w Żyrardowie, zakupu wyposażenia oraz realizację inwestycji polegającej na adaptacji pomieszczeń o powierzchni 228,60 m² lokalu przy ul. Armii Krajowej 3 w Żyrardowie. Całkowity koszt inwestycji wynosił 698 637,00 zł.

Wojewoda Mazowiecki przekazał Powiatowi Żyrardowskiemu dotację w wysokości 534 828 zł, w tym:

- 402 528,00 zł – jako środki inwestycyjne na adaptację pomieszczeń o powierzchni 228,60 m² w Żyrardowie przy ul. Armii Krajowej 3 przeznaczonych na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Żyrardowie,
- 119 690,00 zł – jako środki na zakup wyposażenia,
- 9 700,00 zł – na działalność bieżącą w 2023 r. z przeznaczeniem na uruchomienie 5 nowych miejsc,
- 2 910,00 zł – tytułem zwiększania dotacji na bieżącą działalność w 2023 r. w związku z uruchomieniem 5 nowych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu na podstawie art. 51c ust 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Powiat Żyrardowski ze środków własnych przekazał 163 809,00 zł. Tym samym od grudnia 2023 r. w domu jest łącznie 30 miejsc dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym 5 miejsc dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi w rozumieniu art 51c ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Nowe miejsca zgodnie z umową zostały utworzone i uruchomione w grudniu 2023 r. oraz mają zostać utrzymane przez okres nie krótszy niż 10 lat liczony od dnia zakończenia i odebrania inwestycji.

Pomoc repatriantom

Repatriantem jest osoba polskiego pochodzenia, która przybyła do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej repatriacyjnej z zamiarem osiedlenia się na stałe. Repatriantowi, który przybył do Rzeczypospolitej Polskiej z terenów byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i poniósł koszty związane z remontem lub adaptacją lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, udziela się pomocy ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych kosztów. Decyzję o przyznaniu pomocy na częściowe pokrycie wydatków związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego wydaje starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta. Jest to zadanie starosty z zakresu administracji rządowej.

W 2023 r. nie wypłacano pomocy finansowej repatriantom, gdyż nie było zgłoszeń dotyczących tej formy pomocy.

Pomoc cudzoziemcom

Pomoc integracyjna jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiaty. Cudzoziemcom, którzy otrzymali status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą, udzielana jest pomoc poprzez:

- opracowanie Indywidualnego Programu Integracji oraz monitorowanie postępów uchodźcy w procesie integracji w wyniku realizacji programu,
- przekazywanie świadczeń pieniężnych,

- wspieranie w procesie integracji w tym udzielanie pomocy w zakresie pozyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, załatwienia spraw w instytucjach i urzędach, zabezpieczenie ochrony zdrowia, znalezienia zatrudnienia,
- weryfikację i ocenę przebiegu realizacji Indywidualnego Programu Integracji.

W 2023 r. realizowano 1 Indywidualny Program Integracji na rzecz rodziny z małoletnim dzieckiem, wydatkowano 19 076,00 zł. Środki na realizację Indywidualnego Programu Integracji przekazywane są ze środków finansowych Wojewody Mazowieckiego.

Karta Polaka

Cudzoziemiec, który po 1 stycznia 2017 r. złożył do wojewody wniosek o zezwolenie na pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka może w terminie do 3 miesięcy złożyć wniosek o przyznanie świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Polsce. Wniosek o przyznanie świadczenia składa się do wojewody, do którego został złożony wniosek o zezwolenie na pobyt stały. Świadczenie przyznawane jest w drodze decyzji i wypłacane przez starostę wskazanego przez wojewodę i może być przyznane na okres 9 miesięcy. W 2023 r. do PCPR w Żyrardowie wpłynęła 1 informacja i uprawnienie do świadczenia „Karta Polaka” w tym zgłoszenie dotyczyło rodziny 3 osobowej. W rezultacie wypłacono świadczenie pieniężne na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie 1 decyzji, wydatkując łącznie kwotę 23 100,00 zł. Płatności realizowane są ze środków finansowych Wojewody Mazowieckiego.

Powiatowy Punkt Informacyjno-Doradczy dla Uchodźców

Od 9 marca 2022 r. w siedzibie PCPR w Żyrardowie działa nieprzerwanie Powiatowy Punkt Informacyjno-Doradczy dla Uchodźców. Prowadzony jest on przez Fundację Ternopilską, będącą podmiotem ekonomii społecznej, od lat zajmującej się wsparciem prawno-księgowym cudzoziemców na terenie powiatu żyrardowskiego i nie tylko. Obsługa w punkcie odbywała się w języku ukraińskim, rosyjskim i polskim. Punkt działał 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu.

Od początku stycznia do 30 listopada 2023 r. w punkcie pracowały 3 osoby, zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Praca była ograniczona do 1/2 etatu ze względu na miejsce biurowe nie pozwalające na stałą pracę dla trzech osób jednocześnie oraz na możliwości finansowe Fundacji. Dofinansowanie Powiatu Żyrardowskiego dla Punktu pokrywało bowiem 30% kosztów pracy pracowników. Pozostałe 70% kosztów zatrudnienia finansowała Fundacja Ternopilaska z przychodów częściowo odpłatnej działalności statutowej oraz dofinansowania z projektu realizowanego przez Stowarzyszenie BORIS.

W ramach Punktu udzielono 6240 ustnych konsultacji dla ponad 2500 osób. Udzielano pomocy w wypełnieniu druków i formularzy, a także udzielano wsparcia w instalowaniu programów cyfrowych.

Przedmiotem doradztwa i konsultacji były m.in.:

- praca, zatrudnienie, podjęcie pracy, aktywacja zawodowa, kryzysowe sprawy związane z zatrudnieniem,
- rozliczenia podatkowe, zrozumienie roli podatnika,
- pomoc socjalna, doradzanie w sprawie właściwości instytucji udzielających pomoc,
- opieka zdrowotna, zrozumienie uprawnień i organizacji opieki zdrowotnej,
- pomoc psychologiczna, grupa wsparcia,
- nieruchomości, komunalne zasoby miasta, mieszkania z przetargów,
- wnioski do organów państwowych i samorządowych,
- granica, uprawnienia do przekraczania granic z Ukrainą oraz z innymi krajami UE
- legalizacja pobytu, zrozumienie czym jest ochrona czasowa a pobyt czasowy,
- inne tematy związane z pobytem w Polsce oraz integracją w społeczeństwie polskim.

Działania informacyjne dla grupy uchodźców zamieszkujących powiat żyrardowski były prowadzone również za pośrednictwem Facebooku, na profilu Ukraińcy w Żyrardowie. Od kwietnia 2023 r. utworzona została grupa Fundacja Ternopilska ONLINE. Publikowano około 100 materiałów informacyjnych miesięcznie dla grupy społecznościowej w sprawach poruszonych podczas spotkań konsultacyjnych w Punkcie.

W ramach Punktu od stycznia do końca grudnia 2023 r. były prowadzone konsultacje psychologicznych dla rodziców i dzieci. Udzielono średnio 20 godzin konsultacji miesięcznie, z których skorzystało 100 osób. W każdą środę odbywały się w 2023 r. spotkania seniorów z Ukrainy, osiadłych w Żyrardowie.

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej

1. Przyjęcie rozwiązań dotyczących wsparcia domów pomocy społecznej:
 - rosnący koszt utrzymania mieszkańca,
 - problem ze utrzymaniem kadry, co skutkuje problemem w utrzymaniu wskaźnika zatrudnienia,
 - potrzeba wzrostu płac dla kadry,
 - pozyskanie środków na remonty.
2. Odrębnym problemem jest kwestia budynku zajmowanego przez DPS w Hamerni, gdzie wskazana jest budowa nowego obiektu.
3. Podjęcie działań w celu uruchomienia ośrodka dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży.
4. Podjęcie działań w celu uruchomienia mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością.

5. Zwiększenia płac dla kadry zatrudnionej w sferze pomocy społecznej.

Działalność Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego

Od 2016 r. Punkt Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego ma jednoosobową obsadę – Specjalista pracy socjalnej zatrudniony na $\frac{3}{4}$ etatu, który:

1. organizuje pracę Punktu,
2. pracuje z osobami zgłaszającymi się z problemami, która polega m.in. na:
 - a) wysłuchaniu,
 - b) ustaleniu problemu,
 - c) wspólnym wypracowaniu rozwiązania problemu.
3. pracuje z osobami i rodzinami w środowisku w celu poprawy ich funkcjonowania,
4. współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej z powiatu żyrdowskim w pracy z rodziną (wymiana informacji, wspólne wizyty u rodzin, interwencje),
5. przeprowadza wywiady środowiskowe w celu rozpoznania sytuacji rodziny (po otrzymaniu zgłoszenia od osób indywidualnych i instytucji, np. pedagogów szkolnych czy Policji).

Ze wsparcia Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego w 2023 r. skorzystały 232 osoby, w tym 219 osób skorzystało z poradnictwa rodzinnego, socjalnego – 112 osoby, pedagogicznego – 92 osób i prawa rodzinnego – 76 osób.

Najczęściej zgłaszane problemy dotyczyły:

- występujących konfliktów rodzinnych i partnerskich,
- konfliktu rodzica i dorastającego dziecka,
- braku wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego (długie terminy oczekiwania),
- braku wsparcia dla osób samotnych (w tym: nie radzenie sobie w sprawach opiekuńczych i finansowych),
- problemów osób z niepełnosprawnością (np. nie radzenia sobie z występującym kryzysem w rodzinie),
- alkoholizmu (dotyczy kobiet i mężczyzn, w tym agresji kobiet),
- zaniedbywania małoletnich,
- przemocy domowej,
- uzależnienia od gier komputerowych czy hazardu,
- nie realizowania przez dzieci obowiązku szkolnego,
- kryzysów młodzieży z próbami samobójczymi (w tym częste i już powszechne zjawisko hejtu),

- nie radzenia sobie w trudnej sytuacji finansowej,
- szukania pomocy w otrzymaniu, zamianie mieszkania lub utracie mieszkania po licytacji komorniczej),
- braku kontaktu rodzica lub dziadków z wnukami.

W dniu 21 czerwca 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) wprowadzająca wiele znaczących zmian:

- nazwę przemoc w rodzinie zastąpiono nazwą przemoc domowa;
- rozszerzono definicje przemocy, dodając przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc;
- wprowadzono zmiany dotyczące kierowania osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-edukacyjnych;
- dookreślono cel realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- wprowadzono nowe obowiązki dla osób kierowanych do programów korekcyjno-edukacyjnych.

W związku z powyższym zostały opracowane zmiany w *Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Powiatu Żyrardowskiego na lata 2020–2025* oraz opracowano *Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Powiecie Żyrardowskim na lata 2022–2025*.

W roku 2023 r. w Poradnictwo Rodzinne dzięki pozyskanym środkom realizowało program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. Do programu przystąpiło 12 osób (1 kobieta, 11 mężczyzn), 8 osób zostało zgłoszonych przez CUS w Żyrardowie, jedna osoba została zgłoszona przez kuratora sądowego, trzy osoby same zgłosiły się do programu. Program ukończyło i otrzymało zaświadczenia 5 osób, w tym jedna kobieta. Program był realizowany poza siedzibą PCPR w Żyrardowie i był prowadzony przez osobę, która została wyłoniona w odpowiedzi na przesłane zapytanie ofertowe dotyczące wyłonienia wykonawcy usługi przeprowadzenia zajęć.

Problemy do zgłaszane były przez osoby indywidualne, Wydział Prewencji KPP w Żyrardowie, CUS w Żyrardowie, ośrodki pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, ŻSM w Żyrardowie, opiekunki PCK i kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Żyrardowie.

Przy rozwiązywaniu problemów osób i rodzin zgłaszających się o pomoc współpracował z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, asystentami rodzin biologicznych i pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w ośrodkach pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi szkół podstawowych, z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Żyrardowie, Sądem Rejonowym w Żyrardowie Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Zespołem Kuratorów

Sądowych, Komendą Powiatową Policji w Żyrardowie, administracjami Spółdzielni Mieszkaniowej, PGM i Zarządem Rejonowym PCK w Żyrardowie.

Najważniejsze potrzeby Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego PCPR w Żyrardowie to w dalszym ciągu rozwinięcie metod pracy z dziećmi i rodzinami zgłaszającymi się do Punktu. W tym celu niezbędne jest zatrudnienie psychologa i pozyskanie dodatkowych środków na rozwinięcie działalności i kontynuowanie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej.

Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem

Od 1 lutego 2022 r. przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie działa Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem. Działa on na podstawie porozumienia z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie współpracy PCPR w Żyrardowie z Fundacją Instytut Rozwoju Sportu i Edukacji w Warszawie w ramach środków pozyskanych z Funduszu Sprawiedliwości na lata 2022–2025, w związku z realizacją zadania na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych w zakresie udzielania pomocy osobom pokrzywdzonym przystępstwem oraz członkom ich rodzin, a także świadkom i osobom im najbliższym. Punkt działa w poniedziałki i czwartki w godzinach 13:00-18:00.

Pomoc w Punkcie zostaje udzielona każdemu pokrzywdzonemu bez względu na to, jakim przystępstwem został pokrzywdzony tj.

- przemocą domową,
- gwałtem,
- pobiciem,
- lichwą,
- wypadkiem drogowym,
- stalkingiem,
- i inne.

W Punkcie nie jest stosowana zasada rejonizacji. Oznacza to, że każda osoba pokrzywdzona przystępstwem może zgłosić się o pomoc do jednego z punktów, które znajdują się na terenie całego kraju. Od początku swojej działalności w Żyrardowie zostało zarejestrowanych 118 osób, które skorzystały z pomocy Punktu.

Pomoc może uzyskać nie tylko sama osoba pokrzywdzona, ale też jego najbliżsi oraz świadkowie. W ramach pomocy organizowana jest przede wszystkim pomoc prawna, wsparcie psychologa i tłumacza, w tym również pomoc tłumacza migowego.

Osoby pokrzywdzone mogą też liczyć na wsparcie finansowe, w tym:

- częściowy zwrot za leki nierefundowane i wyroby medyczne (jeżeli przyjmowanie danych leków wynika bezpośrednio z przestępstwa)
- czasowego zakwaterowania
- szkoleń i kursów zawodowych
- zakupu odzieży, obuwia, środków czystości
- bony żywnościowe
- dopłaty do czynszu, gazu, prądu

Pomoc pokrzywdzonym przestępstwem jest zawsze dostosowana do indywidualnych potrzeb danej osoby.

Rodzinna piecza zastępcza na terenie powiatu żyrardowskiego – sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zarządzeniem Starosty Powiatu Żyrardowskiego nr 36/11 z dnia 22 grudnia 2011 r. PCPR w Żyrardowie zostało wyznaczone na Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zwanego dalej Organizatorem. Jednym z najważniejszych zadań w tym zakresie jest zapewnienie rodzinnej pieczy zastępczej wszystkim potrzebującym dzieciom z terenu powiatu.

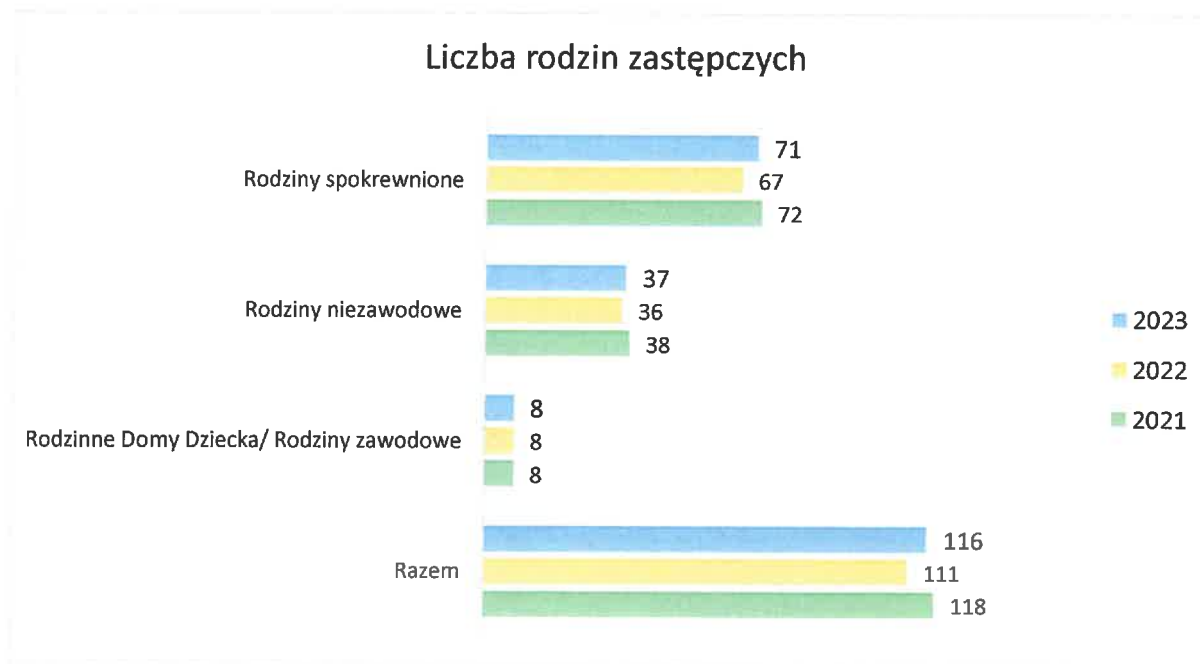
W 2023 r. na terenie powiatu żyrardowskiego funkcjonowało 116 rodzin zastępczych, w których łącznie przebywało 226 dzieci.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	72	67	71
Rodziny zastępcze niezawodowe	38	36	37
Rodziny zastępcze zawodowe/ rodzinne domy dziecka	8	8	8
Razem:	118	111	116

Tabela 12 Liczbę rodzin zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku

Organizator obserwuje wzrost liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu w roku 2023 w stosunku do lat poprzednich. Można to zaobserwować na niżej przedstawionym wykresie. Na stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin zastępczych niezawodowych

i zawodowych, w tym rodzinnych domów dziecka, rośnie liczba rodzin zastępczych spokrewnionych i nadal ta grupa rodzin jest najliczniejsza. Tendencja wzrostowa jeżeli chodzi o liczbę dzieci w pieczy zastępczej utrzymuje się.

Wykres 6 Liczb rodzin zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

W rodzinach zastępczych przebywało najczęściej jedno dziecko, ale są też rodziny, które miały pod swoją opieką dwoje lub więcej dzieci. Dużą trudnością w umieszczaniu dzieci jest liczebność rodzeństwa, którego nie chcemy i nie należy rozdzielać, gdyż nie ma rodzin gotowych przyjmować liczne rodzeństwa, a coraz częściej to właśnie dla trójki czy czwórki rodzeństwa zmuszeni jesteśmy wskazać pieczę zastępczą.

Ze względu na to, że w powiecie żyrardowskim nie funkcjonuje rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, za zgodą prowadzących Rodzinne Domy Dziecka były u nich umieszczane dzieci z tzw. „interwencji”. Następnie, w miarę możliwości, były one kierowane do docelowych rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych, jeśli wiek dzieci na to pozwalał. Rok 2023 to zdecydowany kryzys w tej kwestii. Przepięlenie w rodzinach zastępczych spowodowało, że miejsc dla dzieci brakowało. Podejmowane przez pracowników działania powodowały, że dzieci znajdowały jednak bezpieczne domy. Sytuacja w pieczy zastępczej nie napawa jednak optymizmem.

W 2023 r. Organizator nie dysponował żadnymi wolnymi miejscami w rodzinach zastępczych. W skutek tego, na dzień 31 grudnia 2023 r. w każdym z 7 działających na terenie powiatu żyrardowskiego Rodzinnym Domu Dziecka przebywało więcej niż 8 dzieci, w sumie było ich 77, czyli zdecydowanie ponad limit.

W roku sprawozdawczym do rodzinnych form pieczy zastępczej zostało skierowanych przez sąd 52 dzieci. Organizator obserwuje wzrost umieszczeń i liczby zapytań Sądu Rejonowego w Żyrardowie z prośbą o wskazanie pieczy zastępczej dla małoletnich. Sytuacja jest wręcz dramatyczna, na koniec roku były 4 nie zrealizowane postanowienia Sądu, a o pilne wskazanie pieczy zastępczej Sąd prosił dla 10 dzieci. Liczba ta nadal rośnie.

Najczęstszymi powodami umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej były:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- uzależnienia, zaburzenia i choroby psychiczne
- przemoc.

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	87	81	93
Rodziny zastępcze niezawodowe	50	50	52
Rodziny zastępcze zawodowe/Rodzinne Domy Dziecka	75	85	81
Razem:	212	216	226

Tabela 13 Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.

W skład powiatu żyrardowskiego wchodzi 5 gmin: Żyrardów, Mszczonów, Wiskitki, Puszcza Mariańska i Radziejowice. Z każdej z tych gmin pochodzą dzieci umieszczone w pieczy zastępczej i na terenie każdej z nich funkcjonowały rodziny zastępcze różnego typu. Zdecydowana większość rodzin spokrewnionych i niezawodowych mieszkała na terenach miejskich, natomiast jeśli chodzi o rodzinne domy dziecka tu tendencja jest odwrotna. Sześć z siedmiu rodzinnych domów dziecka zamieszkiwało tereny wiejskie, rodzina zastępcza zawodowa również mieszka na terenie gminy wiejskiej.

Do rodzinnej pieczy zastępczej kierowane były przez sąd dzieci w różnym wieku, od noworodków, po dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, a także młodzież u progu dorosłości, która niebawem osiągnie pełnoletność. W 2023 r. były to dzieci z gmin: Żyrardów, Wiskitki, Puszcza Mariańska i Mszczonów.

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających ciągle się zmienia, gdyż rodziny zastępcze z różnych powodów są rozwiązywane, wychowankowie się usamodzielniają,

sporadycznie dzieci wracają pod opiekę rodziców biologicznych, dzieci przenoszone są do innych form pieczy zastępczej. Nadal jednak powstają ustanowione przez Sąd nowe rodziny.

Większość dzieci jest umieszczanych w pieczy zastępczej, ze względu na zaniedbania opiekuńcze rodziców biologicznych, uzależnienia lub przemoc występującą w środowisku rodzinnym dziecka, choroby uniemożliwiające bezpośrednie sprawowanie opieki lub pobyt w zakładach karnych. Wiele z nich ze względu na zaniedbania, niewłaściwą opiekę i brak diagnostyki lub na wady wrodzone, wymaga diagnozy, specjalistycznych konsultacji i leczenia. Większość dzieci korzysta ze stałej kontroli stomatologicznej i ortodontycznej, gdyż stan ich uzębienia wymaga szczególnej uwagi i długotrwałego procesu leczenia. Coraz więcej dzieci znajduje się pod opieką psychiatry dziecięcego, zarówno ze względu na choroby, jak również różne zaburzenia. Wychowankowie nierzadko posiadają orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze względu na niepełnosprawność intelektualną, choroby neurologiczne, kardiologiczne, układu oddechowego, całościowe zaburzenia rozwoju i inne. U wielu dzieci diagnozowane są zaburzenia związane z ekspozycją na alkohol w okresie płodowym czyli FAS/FASD. Podopieczni pieczy zastępczej są również diagnozowani pod kątem zaburzeń ze spektrum autyzmu, diagnoz w tym zakresie jest bardzo wiele, podobnie jak zaburzeń w zakresie budowania relacji i więzi, a także stresu pourazowego.

Dzięki podejmowanym przez opiekunów zastępczych działaniom w porozumieniu z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej dzieci konsultowane i diagnozowane są u specjalistów, co pozwala na udzielenie im jak najlepiej dostosowanej i adekwatnej pomocy. Diagnoza pokazuje kierunek działania, zawiera wskazówki do pracy z dzieckiem i umożliwia dostosowanie wymagań do aktualnej sytuacji emocjonalnej czy edukacyjnej dziecka.

Opiekunowie zastępczy borykają się z wieloma problemami, wśród których wyróżniamy głównie problemy:

- wychowawcze,
- związane z edukacją,
- zdrowotne dziecka, o czym wspomniano wyżej,
- związane z trudną sytuacją materialno-bytową, co dotyczy głównie rodzin zastępczych spokrewnionych, gdzie funkcję tę pełnią najczęściej dziadkowie dziecka, utrzymujący się z emerytury,
- związane z kontaktami z rodzicami biologicznymi i rodziną dziecka, takie jak brak kontaktów, brak regularności i przewidywalności kontaktów oraz konflikty związane z tymi kontaktami, roszczeniowość rodziców biologicznych. Ponadto rodzice naturalni najczęściej nie starają się o powrót dzieci pod ich opiekę. Warte zaznaczenia jest to, że w trosce o dobrostan dzieci, wiele kontaktów dzieci z rodzicami odbywa się w siedzibie PCPR w Żyrardowie, w obecności koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i/ lub psychologa.

- niezrozumieniem w odbiorze społecznym; wśród różnych grup, np. nauczycielskich, sąsiedzkich pojęcie pieczy zastępczej jest dla wielu obce, brak jest świadomości z jakimi trudnościami mogą borykać się opiekunowie zastępczy, a przede wszystkim dzieci przebywające pod ich opieką.

Wymienione problemy są najczęstsze i mimo wkładanych wysiłków i pracy, trudno jest je wyeliminować.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2023 r. w PCPR w Żyrardowie zatrudnionych było 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (z czego 6 zatrudnionych było w pełnym wymiarze godzin) oraz 2 psychologów zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin.

Opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu całego 2023 r. było objętych w sumie 101 rodzin zastępczych. Pozostałe rodziny, to głównie te, które mają pod swoją opieką pełnoletnich podopiecznych i zgłosiły brak potrzeby wsparcia koordynatora.

W ramach zadań Działu ds. pieczy zastępczej w 2023 r.:

- odbyło się 351 Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- sporządzono 35 Planów Pomocy Dziecku,
- sporządzono 12 Indywidualnych Programów Usamodzielnienia,
- uregulowano sytuację prawną 19 dzieci. Większość z nich została zgłoszona do Ośrodka Adopcyjnego, a w przypadku pozostałych dzieci trwa procedura kompletowania dokumentów. Do adopcji powierzono 7 dzieci.

Zatrudnieni w ramach Działu psycholodzy:

- przeprowadzają badania predyspozycji i motywacji rodziców zastępczych,
- przeprowadzają badania predyspozycji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- przeprowadzają konsultacje i spotykają się z podopiecznymi oraz ich opiekunami,
- służą radą, pomocą i wsparciem, także w sytuacjach kryzysowych.

W związku z tym, że wymiar czasu pracy psychologów ocenialiśmy jako niewystarczający, w 2023 r. dzięki staraniom Dyrektora PCPR w Żyrardowie, został on zwiększony do całego etatu (2 psychologów, ½ etatu każdy). Podjęcie tych działań, przyczyniło się do tego, że psycholog dostępny jest na miejscu dwa dni w tygodniu. Docelowo będziemy dążyć do tego, aby co najmniej jeden psycholog zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy, od poniedziałku do piątku, gdyż jest to niezbędne do prawidłowego realizowania zadań nałożonych na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Ze względu na charakter swojej pracy, Organizator współpracował z różnymi instytucjami i organizacjami. Współpraca ta podejmowana była adekwatnie do zaistniałych potrzeb dzieci i rodzin zastępczych.

Współpraca ze szkołami i przedszkolami odbywała się regularnie. Obejmowała ona spotkania z wychowawcami i pedagogami szkolnymi, szczególnie przy okazji sporządzania Oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, a także opiniowania sytuacji szkolnej dziecka. W naszej ocenie w 2023 r. przedstawiciele szkół aktywniej angażowali się w uczestnictwo w posiedzeniach zespołów niż w roku ubiegłym. Również informacje, które przekazywali były szersze, niż w ubiegłym roku, ale czasem nadal niewystarczające i zachowawcze. Są jednak również takie placówki, z którymi współpraca jest na wysokim poziomie, a udzielane informacje są rzetelne i wieloaspektowe.

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej dotyczyła zazwyczaj oceny sytuacji rodziny biologicznej i możliwości ewentualnego powrotu dzieci do niej, ale także pozyskiwania informacji nt. sytuacji rodzin, w których Sąd rozważa umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Niestety nie wszystkie ośrodki podejmowały współpracę w tym zakresie, a ich pracownicy nie uczestniczyli w posiedzeniach. Ponadto informacje dotyczące rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nie wносиły wiele do analizy sytuacji dziecka, gdyż zazwyczaj skupiały się na pobieraniu bądź niepobieraniu świadczeń przez dane osoby (CUS Żyrardów). Bardzo dobrze układała się natomiast współpraca z CUS w Mszczonowie, GOPS w Puszczy Mariańskiej i MGOPS w Wiskitkach – pracownicy tych instytucji zawsze są pomocni, a udzielane przez nich informacje wnikliwe i szczegółowe. Bardzo rozwinęła się też współpraca z zespołem asystentów rodziny z CUS Żyrardów, są otwarci na rozmowę, dzielą się spostrzeżeniami, co ułatwia pracę na rzecz powrotu dziecka do rodziny lub w niektórych przypadkach, uregulowania sytuacji prawnej.

Współpraca z Sądem Rejonowym, a szczególnie z III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich układa się na średnim poziomie. Nadal dużą trudnością jest kontakt telefoniczny, który w naszej pracy ma kluczowe znaczenie zwłaszcza, gdy sytuacja dziecka jest nagła i niecierpiąca zwłoki. Rozmowa telefoniczna pozwala szybko wymienić się informacjami i podjąć adekwatne działania. Nie zastępuje ona formy pisemnej, jednak znacznie ułatwia podejmowanie stosownych kroków najszybciej jak to możliwe.

Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Żyrardowie oceniana jest bardzo pozytywnie. Kontakt, a co za tym idzie przepływ informacji jest bardzo dobry.

We współpracy z Oddziałem Mazowieckim Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Warszawie rozpoczęto realizację 3-letniego projektu na rzecz opiekunów zastępczych pn. „Realizacja programów profilaktycznych i specjalistycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych

dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich, w tym także skierowanych do rodzin zastępczych” finansowanego ze środków Zarządu Województwa Mazowieckiego. W ramach projektu odbyły się: wyjazd dla rodzin zastępczych spokrewnionych do Krościenka nad Dunajcem, szkolenie dla pracowników Działu pieczy zastępczej dot. współpracy, cykl wykładów nt. traumy dla pracowników i opiekunów zastępczych, szkolenie dla opiekunów zastępczych z zakresu porozumienia bez przemocy NVC, konsultacje specjalistyczne u psychiatry dziecięcego i psychotraumatologa, a także Trening Umiejętności Społecznych dla dwóch grup dzieci. Realizacja projektu kontynuowana będzie w latach 2024 i 2025.

Działanie	Liczba uczestników
Wyjazd dla rodzin zastępczych	38 (13 rodzin, 17 dorosłych, 21 dzieci)
Trening Umiejętności Społecznych dla dzieci	11 (2 grupy wiekowe)
Konsultacje u psychotraumatologa	10
Konsultacje u psychiatry dziecięcego	19
Szkolenia i wykłady dla opiekunów zastępczych	12
Szkolenia i wykłady dla pracowników Działu pieczy zastępczej	12

Tabela 14 Tabela przedstawia liczbę uczestników projektu „Realizacja programów profilaktycznych i specjalistycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich, w tym także skierowanych do rodzin zastępczych” w 2023 r.

W 2023 r. kontynuowaliśmy współpracę z Fundacją Robinson Crusoe. W ramach współpracy młodzież usamodzielniająca się odbywała staże przygotowujące do zawodu. Jedna osoba uczestniczyła w programie „Future Makers”, w którym dzięki wolontariuszom, mogła prowadzić konwersacje w języku angielskim, doskonalić tym samym swoje umiejętności w tym zakresie.

Szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze PRIDE

Program PRIDE to program edukacyjno-kwalifikacyjny dla kandydatów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej. Kandydatom daje on możliwość poznania podstawowych wyzwań związanych z przyjęciem dziecka do rodziny oraz własnych możliwości w tym zakresie. Trenerom, którzy w sposób aktywny przekazują wiedzę i ćwiczą umiejętności w grupie kandydatów, umożliwia rozpoznanie wśród kandydatów na rodziny zastępcze ich kompetencji, mocnych stron i potrzeb, poprzez wykorzystanie profesjonalnych narzędzi kwalifikacyjnych.

Wiosną 2023 r. zakończyło się szkolenie PRIDE – rodzinna piecza zastępcza, rozpoczęte jeszcze w roku 2022. Szkolenie prowadzone były przez dwie trenerki PRIDE, będące jednocześnie pracownikami PCPR w Żyrardowie.

Kampania społeczna „Azymut Rodzina. Obierz kurs na rodzinę, zostań opiekunem zastępczym”

Pod hasłem: Azymut Rodzina – obierz kurs na rodzinę, zostań opiekunem zastępczym kontynuowana była kampania promująca rodzicielstwo zastępcze prowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żyrardowie. Informacje zamieszczane były na fanpage’u na portalu społecznościowym Facebook, dystrybuowane były ulotki, plakaty, a także dzięki uprzejmości władarzy gmin na terenie powiatu rozwieszono banery informacyjne.

Dni Rodzicielstwa Zastępczego

Kolejny już rok PCPR w Żyrardowie organizowało Dni Rodzicielstwa Zastępczego, w związku z przypadającym na dzień 30 maja Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. W ramach obchodów zorganizowane były wydarzenia, które powoli na stałe wpisują się w kalendarz wydarzeń jednostki.

W sobotę 27 maja 2023 r., w Stajni Michałów odbył się piknik rodzinny dla wszystkich rodzin zastępczych zamieszkujących na naszym terenie. Były zapewnione atrakcje dla uczestników w każdym wieku: animacje, przejażdżki konne, dmuchańce, konkursy, poczęstunek (foodtruck z zapiekankami i lodami).

We wtorek 30 maja 2023 r., w Resursie odbyła się II Konferencja Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatu Żyrardowskiego nt. „Jak wspierać dziecko z FAS/ FASD. Potrzeby i wyzwania”. Wśród prelegentów byli m. in. dr Teresa Jadcak – Szumiło, dr Zuzanna Jastrzębska – Krajewska, dr n. med. Katarzyna Muras – Szewdziak i Katarzyna Malinowska (RDD). Na konferencję zostali zaproszeni wszyscy mieszkańcy powiatu żyrardowskiego, a szczególnie opiekunowie zastępczy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, nauczyciele i pedagodzy, organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka, kuratorzy, policja, sędziowie, władze gminne i powiatowe.

Dodatkowo zorganizowaliśmy dwa szkolenia, które odbyły się pod hasłem: „Azymut dziecko. Współpraca na rzecz dzieci w pieczy zastępczej”. Zostały one przeprowadzone przez specjalistki w wieloletnim doświadczeniu w pracy z dzieckiem i rodziną z Towarzystwo Nasz Dom. Uczestnikami szkoleń byli pracownicy oświaty oraz pracownicy socjalni i asystenci rodziny z całego powiatu żyrardowskiego.

Celem obu szkoleń była poprawa jakości współpracy różnych instytucji dla dobra dzieci w pieczy zastępczej na terenie naszego powiatu. Podczas spotkań poruszono wiele tematów, dotyczących pieczy zastępczej i sytuacji dziecka w niej umieszczonego.

Inne inicjatywy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

W ferie zimowe odbyły się warsztaty dla dzieci, finansowane ze środków PCPR w Żyrardowie, na których każdy z uczestników mógł sam skomponować i przygotować sól do kąpieli, a także swoje autorskie perfumy. Warsztaty prowadziła Aleksandra Skowron – Pałka, właścicielka firmy „Nali Natural”

Dla wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy w Zespole Szkół Nr 2 w Żyrardowie została zorganizowana zabawa mikołajkowa. Impreza odbyła się 2 grudnia 2023 r. Prowadzona była przez Zespół Elsa i Spółka, a w jej ramach było przedstawienie, animacje, zabawy, warsztaty, poczęstunek. Przygotowane zostały również karty prezentowe do Rossmanna zakupione przez PCPR w Żyrardowie ze środków sponsorów. Zostały one przekazane wszystkim dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, również tym nieuczestniczącym w zabawie mikołajkowej.

Potrzeby w zakresie pieczy zastępczej

Pieczą zastępczą, zarówno rodzinną i instytucjonalną, to bardzo szeroki zakres obowiązków i podejmowanych działań, które nałożone są przez Ustawodawcę na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w związku z powyższym potrzeby są ogromne. Najważniejsze i nadal aktualne są:

- dalsze promowanie rodzicielstwa zastępczego w celu zwiększenia liczby rodzin zastępczych,
- utworzenie rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego
- pozyskanie kandydatów gotowych do pełnienia funkcji rodziny pomocowej
- pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej
- kontynuowanie promocji/akcji edukacyjno-informacyjnej dot. rodzicielstwa zastępczego,
- rozszerzenie działań skierowanych do wychowanków będących w procesie usamodzielnienia,
- zapewnienie rodzinom zawodowym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kompetencji i umiejętności wychowawczych,
- poszerzanie kompetencji i pogłębienie wiedzy koordynatorów poprzez udział w szkoleniach m.in. z tematyki zaburzeń więzi i przywiązania, RAD, PTSD, FAS/FASD, z zakresu usamodzielnienia,
- organizacja grupy wsparcia/superwizji dla koordynatorów, aby ich praca była bardziej efektywna, ale przede wszystkim, aby nie ulec wypaleniu zawodowemu i unikać błędów w działaniach,

- podniesienie płac dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- zatrudnienie psychologa na cały etat, dostępnego od poniedziałku do piątku w godzinach pracy urzędu,
- nawiązanie współpracy z organizacjami i fundacjami oferującymi diagnozy i terapie dla dzieci,
- przeszkolenie w przedmiocie prowadzenia treningu umiejętności wychowawczych pracownika oddelegowanego do pracy z rodzicami biologicznych oraz rodzinami zastępczymi spokrewnionymi.

Finansowanie pobytu dzieci w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej

Na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie powiatu żyrardowskiego funkcjonowało ogółem 116 rodzin zastępczych w tym 1 rodzina zastępcza zawodowa oraz 7 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 226 dzieci. Powiat Żyrardowski prowadzi również placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego „Przystań”, gdzie przebywa 8 dzieci.

Rodziny zastępcze otrzymują świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W czerwcu 2023 r. nastąpiła waloryzacja świadczeń, co wiązało się ze zmianami decyzji administracyjnych dla wszystkich rodzin zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków objętych pomocą pieniężną.

Miesięczne świadczenie na dziecko przebywające w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi 899,00 zł, na dziecko w rodzinie zastępczej niezawodowej oraz przebywające w rodzinnym domu dziecka – 1 361,00 zł. Rodzinom zastępczym, w których przebywają dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek z tytułu zwiększonych kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej w kwocie 274,00 zł miesięcznie. Osobom usamodzielnianym, którzy pobierają pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki przysługuje miesięczne świadczenie w wysokości 681,00 zł.

W roku 2023 wypłacono 3 240 świadczeń na kwotę 3 488 120,51 zł, w tym kwotę 37 500,00 zł na świadczenia fakultatywne:

- z tytułu pokrycia kosztów związanych z potrzebami przyjętego do rodziny dziecka na kwotę 15 500,00 zł,
- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania na kwotę 9 200,00 zł,
- świadczenia z tytułu wydatków na pokrycie zdarzeń losowych lub innych mających wpływ na jakość sprawowanej opieki nad dziećmi na kwotę 12 800,00 zł.

Przyznano również świadczenia na przeprowadzenie niezbędnego remontu lokalu dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzących rodzinne domy na kwotę ogółem 23 700,00 zł.

Z tytułu opłaty za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wniesionej przez gminy uzyskaliśmy kwotę 1 724 876,37 zł ogółem, w tym z gminy:

- Żyrardów – 1 363 998,71 zł
- Mszczonów – 63 698,70 zł
- Radziejowice – 25 552,00 zł
- Puszcza Mariańska – 186 889,93 zł
- Wiskitki – 84 737,03 zł

W związku z obowiązującym od lutego 2023 r. zobowiązaniem zwrotu kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora uzyskano z gmin kwotę 184 758,33 zł.

Na funkcjonowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego „Przystań” w Gostyninie w 2023 r. Powiat Żyrardowski przeznaczył kwotę 565 800,00 zł.

Wniesiona opłata gmin za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej za rok 2023 r. to ogółem kwota 950 856,00 zł, w tym z gminy:

- Żyrardów – 623 242,49 zł
- Mszczonów – 74 062,72 zł
- Radziejowice – 140 125,02 zł
- Puszcza Mariańska – 113 425,77 zł
- Wiskitki – 0 zł

W roku 2023 r. wydatkowano kwotę 174 234 zł z tytułu pomocy dla 35 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w tym na:

- kontynuowanie nauki – 123 818,00 zł (193 świadczenia),
- usamodzielnienie – 44 813,00 zł (7 świadczeń),
- zagospodarowanie – 5 603,00 zł (3 świadczenia).

Na pomoc pieniężną dla 12 pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej, wydatkowano kwotę 88 078,00 zł, w tym na:

- kontynuowanie nauki – 65 760,00 zł (99 świadczeń),
- usamodzielnienie – 22 318,00 zł (3 świadczenia).

Zespół świadczeń prowadzi obsługę merytoryczną dotyczącą świadczeń przyznanych na dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z tego tytułu powiat poniósł wydatek w wysokości:

- za dzieci w rodzinach zastępczych – 587 252,31 zł,
- za dzieci w pieczy instytucjonalnej – 2 283 531,82 zł.

W zespole ds. świadczeń prowadzone są również postępowania administracyjne dotyczące opłaty rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W roku 2023 r. wydano 191 decyzji administracyjnych kończących ww. postępowania.

Dzieci pochodzące z terenu powiatu żyrardowskiego umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

Od 2022 roku w Gostyninie działa Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego „Przystań”. Placówkę na zlecenie powiatu prowadzi Fundacja EFOP, objęte opieką w niej jest 8 dzieci z terenu powiatu żyrardowskiego.

Ta jedna placówka, w której może przebywać 8 dzieci nie zabezpiecza potrzeb Organizatora w zakresie zapewnienia pieczy wszystkim dzieciom, które tego potrzebują. Dzieci nierzadko kierowane przez sąd do instytucjonalnej pieczy zastępczej i zmuszeni jesteśmy umieszczać je poza granicami naszego powiatu, często daleko, co utrudnia kontakt tych dzieci z ich rodzinami pochodzenia. Ponadto są to dodatkowe, bardzo wysokie koszty, jakie ponosi Powiat Żyrardowski.

Ogromne zapotrzebowanie jest na zabezpieczenie dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej. W całym kraju brakuje wolnych miejsc, nie tylko w pieczy rodzinnej, ale i instytucjonalnej. Zasadnym jest podjęcie pilnych działań celem otworzenia kolejnej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, jak również, a może przede wszystkim placówki interwencyjnej.

Spis tabel

Tabela 1 wysokość środków PFRON, zgodnie z algorytmem w poszczególnych latach, przyznanych na dany rok na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością oraz obsługę tych zadań.....	7
Tabela 2 Wysokość środków PFRON wydatkowanych w 2023 r. przez PUP, WTZ i PCPR w Żyrardowie	8
Tabela 3 Wykorzystanie środków PFRON w 2023 r., na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.....	9
Tabela 4 Kwota dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego, z uwzględnieniem podziału na dzieci, dorosłych i opiekunów oraz wysokości udzielonego wsparcia na dzień 31 grudnia danego roku	10
Tabela 5 Liczba osób, którym udzielono dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego, z uwzględnieniem podziału na dzieci, dorosłych i opiekunów oraz wysokości udzielonego wsparcia na dzień 31 grudnia danego roku.	11
Tabela 6 Kwota dofinansowania do likwidacji barier funkcjonalnych z uwzględnieniem podziału na rodzaj bariery funkcjonalnej na dzień 31 grudnia danego roku.....	12
Tabela 7 Liczba wniosków dot. likwidacji barier funkcjonalnych z uwzględnieniem podziału na rodzaj bariery funkcjonalnej na dzień 31 grudnia danego roku.	12
Tabela 8 Poziom zaspokojenia potrzeb w zakresie liczby przyznanych dofinansowań	13
Tabela 9 Liczba dotowanych miejsc dla mieszkańców DPS w poszczególnych latach	16
Tabela 10 Zastawienie decyzji administracyjnych wydanych w 2023 r. dotyczących funkcjonowania domów pomocy społecznej	17
Tabela 11 Informacja o wykorzystaniu miejsc w DPS – stan na koniec wskazanego miesiąca 2023 r.....	17
Tabela 12 Liczbę rodzin zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.....	25
Tabela 13 Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.....	27
Tabela 14 Tabela przedstawia liczbę uczestników projektu „Realizacja programów profilaktycznych i specjalistycznych mających na celu ochronę dziecka i wzmocnienie rodziny, a także wzrost kompetencji rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych dysfunkcją w zakresie funkcji rodzicielskich, w tym także skierowanych do rodzin zastępczych” w 2023 r.	31

Spis wykresów

Wykres 1 Zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w przeliczeniu na etaty w 2022 r i 2023 r.	4
Wykres 2 Zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych w 2022 r i 2023 r.	5
Wykres 3 Porównanie poziomu wydatkowania środków na turnusy rehabilitacyjne w 2022 r. do 2023 r. dla poszczególnych grup	11
Wykres 4 Porównanie poziomu wydatkowania na bariery funkcjonalne w 2022 r. do 2023 r. dla poszczególnych barier.	12
Wykres 5 Porównanie poziomu wydatkowania środków na sprzęt rehabilitacyjny oraz na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2022 r. do 2023 r.	14
Wykres 6 Liczb rodzin zastępczych na terenie powiatu żyrardowskiego według stanu na dzień 31 grudnia danego roku.	26

PRZEWODNICZĄCA
RADY POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO
Beata Rusinowska